

GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA

HOTĂRÂRE nr. ____

din _____ 2025

Chișinău

Pentru aprobarea Conceptului Sistemului informațional „Registrul denumirilor geografice”

În temeiul art. 16 din Legea nr. 71/2007 cu privire la registre (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2007, nr. 70-73, art. 314), cu modificările ulterioare, al art. 22 lit. d) din Legea nr. 467/2003 cu privire la informatizare și la resursele informaționale de stat (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2004, nr. 6-12, art. 44), cu modificările ulterioare, și al art. 4 lit. e) din Legea nr. 103/2024 cu privire la denumirile geografice (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2024, nr. 209-212, art. 301), Guvernul HOTĂRĂȘTE:

- 1.** Se instituie Sistemul informațional „Registrul denumirilor geografice”.
- 2.** Se aprobă Conceptul Sistemului informațional „Registrul denumirilor geografice” (se anexează).
- 3.** Înainte de punerea în exploatare a Sistemului informațional „Registrul denumirilor geografice”, autoritatea administrativă centrală responsabilă de domeniul denumirilor geografice va elabora și va prezenta Guvernului spre aprobare Regulamentul cu privire la modul de ținere a Registrului denumirilor geografice, inclusiv mecanismul de înregistrare și eliberare a informației din acest registru.
- 4.** Realizarea prevederilor prezentei hotărâri se va efectua din contul și în limitele mijloacelor financiare aprobate prin legea bugetară anuală, precum și din alte surse prevăzute de legislație.

5. Controlul asupra executării prezentei hotărâri se pune în sarcina Agenției Geodezie, Cartografie și Cadastru.

Prim-ministru

DORIN RECEAN

Contrasemnează:

Viceprim-ministru,
ministrul dezvoltării
economice și digitalizării

Dumitru ALAIBA

CONCEPTUL Sistemului informațional „Registrul denumirilor geografice”

Capitolul I INTRODUCERE

Denumirile geografice reprezintă nume proprii ale diferitelor obiecte geografice naturale sau artificiale de pe suprafața Pământului. Un obiect geografic (loc numit) poate avea multiple denumiri, exprimate în diverse limbi sau alfabete, iar fiecare loc numit poate fi asociat cu un număr nelimitat de variante toponimice.

Colectarea, prelucrarea și partajarea denumirilor geografice sunt importante pentru fiecare țară. Denumirile geografice sunt integrate în numeroase produse care conțin o componentă spațială, precum registre oficiale, hărți, informații de adresă etc. În acest context, reglementarea normativă a domeniului denumirilor geografice reprezintă un pas esențial în asigurarea unui proces eficient de colectare, prelucrare, menținere și partajare a denumirilor geografice.

Activitățile legate de denumirile geografice au fost gestionate, de-a lungul anilor, de către Academia de Științe a Moldovei, intensificându-se semnificativ după adoptarea Declarației de Independență a Republicii Moldova în anul 1991. Revenirea la grafia latină și adoptarea normelor ortografice unice ale limbii române au determinat necesitatea reglementării onomasticii naționale pe baza unor noi principii. În acest context, numeroase localități din țară și-au redobândit denumirile istorice, printre care Dolna, Ialoveni, Piatra, Sîngerei, Șoldănești etc.

Pentru o mare parte a arterelor de circulație și zonelor de circulație publică s-a revenit la denumirile istorice utilizate până în perioada 1940-1944. Totodată, pentru anumite toponime au fost clarificate formele ortografice și de transcriere, iar obiectelor urbane noi le-au fost atribuite denumiri moderne, respectând tradițiile culturale și cutumele locale, precum și particularitățile fizico-geografice și naturale ale regiunii.

În prezent, domeniul denumirilor geografice în Republica Moldova este reglementat de Legea nr. 103/2024 cu privire la denumirile geografice. Scopul Registrului denumirilor geografice este asigurarea standardizării utilizării și protejarea denumirilor geografice, având un rol esențial pentru conservarea patrimoniului cultural și istoric al Republicii Moldova. Sistemul informațional „Registrul denumirilor geografice” (în continuare – *SIRDG*) va asigura înregistrarea pentru utilizare a denumirilor geografice oficiale și a denumirilor geografice duble.

Prin instituirea SI RDG, Guvernul oferă autorităților administrației publice centrale și locale un instrument electronic eficient pentru sistematizarea, standardizarea și înregistrarea denumirilor geografice.

Capitolul II DISPOZIȚII GENERALE

1. SI RDG reprezintă totalitatea resurselor și tehnologiilor informaționale interdependente destinate păstrării, prelucrării și furnizării de informații referitoare la denumirile geografice standardizate conform Legii nr. 103/2024 cu privire la denumirile geografice.

2. SI RDG asigură standardizarea, evidența și reglementarea utilizării denumirilor geografice. Scopul SI RDG este de a crea o bază de date completă și accesibilă, în care să fie stocate și gestionate toate denumirile geografice din Republica Moldova.

3. SI RDG contribuie la:

- 3.1. standardizarea denumirilor geografice în limba română;
- 3.2. eliminarea confuziilor și dublărilor în utilizarea denumirilor geografice;
- 3.3. protejarea și conservarea denumirilor geografice tradiționale și istorice;
- 3.4. interoperabilitatea cu alte sisteme, în special cu cele care respectă standardele Directivei europene INSPIRE;
- 3.5. oferirea accesului deschis și transparent la datele spațiale pentru autorități, mediul academic și publicul larg.

4. SI RDG este parte integrantă a Sistemului informațional geografic de stat „Geoportalul tematic pentru datele spațiale ale Agenției Geodezie, Cartografie și Cadastru”, în conformitate cu pct. 21 din Conceptul Sistemului informațional geografic de stat „Geoportalul tematic pentru datele spațiale ale Agenției Geodezie, Cartografie și Cadastru”, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 212/2022. De asemenea, setul de date privind denumirile geografice va fi diseminat prin intermediul geoportalului tematic „geodata.gov.md”.

5. Documentele analogice referitoare la date denumiri geografice care urmează a fi incluse în sistem vor fi stocate în Fondul Național de Date Geospațiale al autorității administrative centrale responsabile de implementarea politicii de stat în domeniile geodeziei, cartografiei, geoinformaticii și teledetecției, infrastructurii de date spațiale, cadastrului bunurilor imobile și evaluării bunurilor imobile, în conformitate cu art. 9 alin. (2) din Legea nr. 778/2001 cu privire la geodezie, cartografie și geoinformatică.

6. Obiectivele de bază ale SI RDG sunt:

- 6.1. înregistrarea setului de date denumiri geografice;
- 6.2. evidența setului de date denumiri geografice;
- 6.3. publicarea setului de date denumiri geografice pentru vizualizare;
- 6.4. arhivarea istoricului de atribuire a denumirilor geografice în format electronic în Fondul Național de Date Geospațiale ca parte a Fondului Arhivistic de Stat;
- 6.5. crearea serviciilor de rețea de vizualizare și descărcare pentru setul de date denumiri geografice;
- 6.6. asigurarea interoperabilității setului de date denumiri geografice cu date spațiale din alte resurse informaționale, conform Regulamentului cu privire la normele de aplicare care stabilesc modalitățile tehnice de interoperabilitate și armonizare a seturilor și serviciilor de date spațiale, precum și termenul de implementare, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 683/2018;
- 6.7. asigurarea descrierii prin metadate a setului de date denumiri geografice, a serviciilor de rețea și a condițiilor de utilizare a acestora pe Geoportalul infrastructurii naționale de date spațiale, conform prevederilor Regulamentului cu privire la normele de creare și actualizare a metadatelor pentru seturile și serviciile de date spațiale, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 738/2017.

7. Principiile de bază ale SI RDG sunt următoarele:

- 7.1. *principiul legalității*, care prevede dezvoltarea, administrarea și gestionarea SI RDG în conformitate cu cadrul normativ național;
- 7.2. *principiul veridicității denumirilor geografice*, care presupune că acestea sunt corecte, exacte și conforme cu actele normative care reglementează atribuirea denumirilor geografice;
- 7.3. *principiul plenitudinii setului de date denumiri geografice*, care vizează asigurarea unui conținut complet și actualizat al setului de date denumiri geografice, furnizat din SI RDG prin servicii de rețea calitative, în conformitate cu Regulamentul cu privire la normele de creare a serviciilor de rețea și termenul de implementare a acestora, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 737/2017;
- 7.4. *principiul facilitării procesului de utilizare a setului de date denumiri geografice din SI RDG*, care facilitează accesul și utilizarea eficientă a setului de date denumiri geografice prin servicii de rețea, asigurând astfel calitatea înaltă și accesul operativ prin servicii de rețea pentru entitățile publice și terți;
- 7.5. *principiul securității informaționale*, care implică protecția datelor prin asigurarea nivelului integrității, exclusivității, accesibilității și eficienței protecției setului de date denumiri geografice împotriva pierderii, alterării sau deteriorării lor prin spargerea SI RDG. Securitatea SI RDG presupune rezistența la atacuri și pregătirea pentru lucru atât la nivel de sistem, cât și la nivel de set de date denumiri geografice prezentate în acest sistem;

7.6. *principiul interoperabilității*, care presupune interoperabilitatea SI RDG cu alte sisteme informaționale geografice de stat, precum și cu sistemele informaționale publice existente în Republica Moldova, în conformitate cu Regulamentul cu privire la normele de aplicare care stabilesc modalitățile tehnice de interoperabilitate și armonizare a seturilor și serviciilor de date spațiale, precum și termenul de implementare, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 683/2018;

7.7. *principiul dezvoltării progresive*, care se referă la dezvoltarea SI RDG prin prisma creării unor servicii de rețea și a funcționalităților noi, în conformitate cu Regulamentul cu privire la normele de creare a serviciilor de rețea și termenul de implementare a acestora, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 737/2017;

7.8. *principiul modularității și scalabilității*, care se referă la dezvoltarea SI RDG astfel încât acesta să fie flexibil, adaptabil și ușor de extins sau de modificat fără a afecta interfața și structura de bază a acestuia, precum și asigură utilizarea intuitivă, permițând utilizatorilor finali să descopere și să acceseze cu ușurință date spațiale și servicii de rețea.

Capitolul III **CADRUL NORMATIV-JURIDIC AL SI RDG**

8. Activitatea în domeniul denumirilor geografice este reglementată, în particular, de următoarele acte normative:

8.1. Legea nr. 778/2001 cu privire la geodezie, cartografie și geoinformatică;

8.2. Legea nr. 103/2024 cu privire la denumirile geografice;

8.3. Hotărârea Guvernului nr. 731/1997 cu privire la aprobarea Regulamentului Fondului Național de Date Geospațiale.

9. Activitatea și relațiile în domeniul informatizării sunt reglementate de următoarele acte normative.

9.1. Legea nr. 467/2003 cu privire la informatizare și la resursele informaționale de stat;

9.2. Legea nr. 71/2007 cu privire la registre;

9.3. Legea nr. 254/2016 cu privire la infrastructura națională de date spațiale;

9.4. Legea nr. 142/2018 cu privire la schimbul de date și interoperabilitate;

9.5. Hotărârea Guvernului nr. 562/2006 cu privire la crearea sistemelor și resurselor informaționale automatizate de stat;

9.6. Hotărârea Guvernului nr. 1090/2013 privind serviciul electronic guvernamental de autentificare și control al accesului (MPass);

9.7. Hotărârea Guvernului nr. 128/2014 privind platforma tehnologică guvernamentală comună (MCloud);

9.8. Hotărârea Guvernului nr. 405/2014 privind serviciul electronic guvernamental integrat de semnătură electronică (MSign);

9.9. Hotărârea Guvernului nr. 708/2014 privind serviciul electronic guvernamental de jurnalizare (MLog);

9.10. Hotărârea Guvernului nr. 201/2017 privind aprobarea Cerințelor minime obligatorii de securitate cibernetică;

9.11. Hotărârea Guvernului nr. 458/2017 pentru aprobarea responsabilităților entităților publice privind seturile de date spațiale;

9.12. Hotărârea Guvernului nr. 737/2017 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la normele de creare a serviciilor de rețea și termenul de implementare a acestora;

9.13. Hotărârea Guvernului nr. 738/2017 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la normele de creare și actualizare a metadatelor pentru seturile și serviciile de date spațiale;

9.14. Hotărârea Guvernului nr. 254/2018 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la normele de partajare a seturilor de date spațiale și a serviciilor aferente între entitățile publice și terți;

9.15. Hotărârea Guvernului nr. 414/2018 cu privire la măsurile de consolidare a centrelor de date în sectorul public și de raționalizare a administrării sistemelor informaționale de stat;

9.16. Hotărârea Guvernului nr. 683/2018 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la normele de aplicare care stabilesc modalitățile tehnice de interoperabilitate și armonizare a seturilor și serviciilor de date spațiale, precum și termenul de implementare;

9.17. Hotărârea Guvernului nr. 211/2019 privind platforma de interoperabilitate (MConnect);

9.18. Hotărârea Guvernului nr. 153/2021 pentru aprobarea Conceptului Sistemului informațional „Registrul resurselor și sistemelor informaționale de stat” și a Regulamentului privind modul de ținere a Registrului resurselor și sistemelor informaționale de stat;

9.19. Hotărârea Guvernului nr. 323/2021 pentru aprobarea Conceptului Sistemului informațional „Catalogul semantic” și a Regulamentului privind modul de ținere a Registrului format de Sistemul informațional „Catalogul semantic”;

9.20. Hotărârea Guvernului nr. 212/2022 cu privire la aprobarea Conceptului Sistemului informațional geografic de stat „Geoportalul tematic pentru datele spațiale ale Agenției Geodezie, Cartografie și Cadastru” și a Regulamentului privind modul de ținere a Sistemului informațional geografic de stat „Geoportalul tematic pentru datele spațiale ale Agenției Geodezie, Cartografie și Cadastru”;

9.21. Ordinul ministrului dezvoltării informaționale nr. 78/2006 cu privire la aprobarea reglementării tehnice „Procesele ciclului de viață al software-ului” RT 38370656-002:2006.

Capitolul IV

SPAȚIUL FUNCȚIONAL AL SI RDG

10. Funcțiile de bază ale SI RDG sunt:

10.1. înregistrarea inițială a setului de date denumiri geografice și a obiectelor geografice amplasate în limitele administrativ-teritoriale ale Republicii Moldova, prin atribuirea unui identificator unic fiecărui obiect de evidență și introducerea în baza de date a volumului stabilit de date;

10.2. asigurarea posibilității de actualizare și de redenumire a setului de date denumiri geografice, cu păstrarea integrală a istoricului denumirilor geografice atribuite/redenumite anterior;

10.3. scoaterea din evidență a setului de date denumiri geografice, fără eliminarea fizică a datelor din SI RDG, ci doar prin schimbarea statutului acestora;

10.4. asigurarea vizualizării, descărcării și transformării setului de date denumiri geografice prin intermediul serviciilor de rețea;

10.5. informarea continuă referitoare la atribuirea denumirilor geografice și redenumirea obiectelor geografice.

11. SI RDG are următoarele contururi funcționale de bază:

11.1. conturul funcțional al SI RDG, care asigură următoarele funcții specifice:

11.1.1. asigurarea evidenței prin înregistrare a setului de date denumiri geografice;

11.1.2. asigurarea posibilității de actualizare a setului de date denumiri geografice și a serviciilor de rețea;

11.1.3. asigurarea vizualizării setului de date denumiri geografice prin servicii de rețea;

11.1.4. asigurarea descărcării setului de date denumiri geografice prin servicii de rețea;

11.1.5. asigurarea transformării setului de date denumiri geografice prin servicii de rețea;

11.1.6. asigurarea interoperabilității și compatibilității serviciilor de rețea cu cele ale altor sisteme informaționale geografice de stat;

11.1.7. generarea informațiilor din setul de date denumiri geografice;

11.1.8. exportarea conținutului (prin imprimare) în formate conexe;

11.2. conturul care asigură administrarea și controlul SI RDG, care are următoarele funcții:

11.2.1. administrarea bazei de date a setului de date denumiri geografice;

11.2.2. asigurarea integrității logice a SI RDG cu alte sisteme și resurse informaționale de stat, precum și cu alte sisteme informaționale geografice de stat;

- 11.2.3. determinarea nivelului de acces al utilizatorilor la informațiile din SI RDG;
- 11.2.4. asigurarea securității și protecției informațiilor din SI RDG;
- 11.2.5. jurnalizarea evenimentelor din SI RDG;
- 11.2.6. monitorizarea performanței SI RDG;
- 11.2.7. asigurarea suportului tehnic și mentenanței.

12. Funcționarea multilaterală a SI RDG este asigurată prin interoperabilitatea cu alte sisteme informaționale geografice de stat, în conformitate cu Regulamentul cu privire la normele de aplicare care stabilesc modalitățile tehnice de interoperabilitate și armonizare a seturilor și serviciilor de date spațiale, precum și termenul de implementare, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 683/2018, iar schimbul de date între SI RDG și alte sisteme și resurse informaționale de stat se efectuează prin intermediul platformei de interoperabilitate (MConnect).

Capitolul V

STRUCTURA ORGANIZAȚIONALĂ A SI RDG

13. Proprietarul SI RDG este statul.

14. Posesorul SI RDG este Agenția Geodezie, Cartografie și Cadastru, care asigură condițiile juridice, financiare și organizatorice pentru crearea, administrarea, mentenanța și dezvoltarea acestuia.

15. Deținătorul SI RDG este Întreprinderea de Stat Institutul de Geodezie, Prospecțiuni Tehnice și Cadastru „INGEOCAD”, care, în baza unui contract încheiat cu posesorul SI RDG, este responsabil de dezvoltarea și de implementarea acestuia, iar beneficiarii finali ai SI PDG sunt autoritățile administrației publice centrale și locale, mediul academic și mediul de afaceri. Deținătorul SI RDG asigură crearea, administrarea, mentenanța și dezvoltarea acestuia.

16. Registratorul setului de date denumiri geografice este deținătorul SI RDG, prin intermediul angajaților desemnați, conform procedurii stabilite de către posesor. Registratorul va înregistra documentele în SI RDG în conformitate cu prevederile pct. 22.

17. Administratorul tehnic al SI RDG este Instituția Publică Serviciul Tehnologia Informației și Securitate Cibernetică, care își exercită atribuțiile în conformitate cu cadrul normativ privind administrarea tehnică și mentenanța sistemelor informaționale de stat.

18. Furnizorii datelor de atribuire a denumirilor geografice sunt autoritățile administrației publice centrale și locale, precum și grupurile de experți, persoanele fizice sau juridice.

19. Utilizatorii setului de date denumiri geografice sunt autoritățile administrației publice centrale și locale, precum și persoanele fizice și juridice de drept privat, care vor utiliza aceste date pentru elaborarea sau planificarea activităților în domeniu.

Capitolul VI DOCUMENTELE SI RDG

20. În SI RDG se introduc toate denumirile geografice atribuite/redenumite, în conformitate cu cadrul normativ.

21. Documentele SI RDG se clasifică după cum urmează:

- 21.1. documentele de intrare;
- 21.2. documentele de ieșire;
- 21.3. documente tehnologice.

22. Documentele de intrare ale SI RDG sunt datele de atribuire și de redenumire a denumirilor geografice și informațiile aferente care stabilesc sau modifică oficial aceste denumiri. Acestea cuprind fișiere digitale conținând coordonate și metadate care descriu cu exactitate caracteristici ale obiectelor geografice, și anume:

- 22.1. decizia oficială privind stabilirea denumirii geografice;
- 22.2. descrierea succintă și tipul obiectului geografic;
- 22.3. schița amplasamentului obiectului geografic diferențiat în spațiu, elaborată de către inițiator în formă liberă;
- 22.4. avizul Comisiei naționale pentru denumiri geografice;
- 22.5. date spațiale consumate din alte sisteme și resurse informaționale de stat prin servicii de rețea sau prin intermediul platformei de interoperabilitate (MConnect).

23. Documentele de ieșire ale SI RDG sunt:

- 23.1. extrasele oficiale digitale ale denumirilor geografice care atestă denumirea oficială a obiectului geografic;
- 23.2. extrasele oficiale digitale privind istoricul denumirilor geografice;
- 23.3. setul de date denumiri geografice, disponibil prin servicii de rețea pentru vizualizare;
- 23.4. setul de date denumiri geografice, disponibil prin servicii de rețea pentru descărcare, în conformitate cu art. 12 din Legea nr. 254/2016 cu privire la infrastructura națională de date spațiale și cu Regulamentul cu privire la normele

de creare a serviciilor de rețea și termenul de implementare a acestora, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 737/2017.

24. Documentele tehnologice ale SI RDG sunt:

24.1. rapoartele privind utilizarea setului de date denumiri geografice și accesul la acesta;

24.2. ghidul de utilizare a setului de date denumiri geografice prin servicii de rețea și manualul utilizatorului.

Capitolul VII SPAȚIUL INFORMAȚIONAL AL SI RDG

Secțiunea 1 Obiectele informaționale ale SI RDG

25. SI RDG se bazează pe obiectul informațional structurat sub forma unui set de date denumiri geografice vector (punct, linie, poligon), care conține informații atributive relevante.

26. Datele spațiale de bază ale SI RDG conțin denumiri oficiale ale zonelor, regiunilor, localităților, precum și ale altor obiecte geografice de interes public sau istoric.

27. Corectitudinea înregistrării și actualizării setului de date denumiri geografice din SI RDG este asigurată de către registrator.

28. Vizualizarea setului de date denumiri geografice din SI RDG se realizează în conformitate cu Regulamentul cu privire la normele de creare a serviciilor de rețea și termenul de implementare a acestora, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 737/2017.

29. Setul de date denumiri geografice se înregistrează în SI RDG pentru o perioadă nedeterminată, până în momentul redenumirii acestora, cu păstrarea în SI RDG a fiecărei versiuni, care este însoțită de metadate individuale publicate pe geoportalul infrastructurii naționale de date spațiale, în conformitate cu Regulamentul cu privire la normele de creare și actualizare a metadatelor pentru seturile și serviciile de date spațiale, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 738/2017.

Secțiunea a 2-a

Scenariile de bază aferente obiectelor informaționale ale SI RDG

30. Scenariile de bază aferente obiectelor informaționale ale SI RDG reprezintă lista evenimentelor asociate procesului de gestionare a setului de date denumiri geografice.

31. Scenariile referitoare la setul denumiri geografice includ:

31.1. înregistrarea obiectelor geografice în setul de date denumiri geografice în SI RDG;

31.2. actualizarea setului de date denumiri geografice și crearea serviciilor de rețea pentru vizualizare, descărcare și transformare;

31.3. modificarea/actualizarea setului de date denumiri geografice, inclusiv a atributelor asociate acestuia.

Secțiunea a 3-a

Identificarea obiectelor informaționale din SI RDG

32. Bazele structurii sistemului de identificare a SI RDG sunt stabilite conform următoarelor principii:

32.1. SI RDG este o sursă oficială a setului de date denumiri geografice, asigurând interoperabilitatea cu alte sisteme informaționale sau sisteme informaționale geografice de stat;

32.2. obiectele informaționale proprii sunt seturi de date denumiri geografice, cărora li se atribuie un identificator unic, recunoscut în cadrul SI RDG;

32.3. obiectele informaționale preluate sunt date interoperabile provenite din alte sisteme informaționale de stat, precum denumirea și amplasamentul, cărora li se atribuie un identificator unic cu păstrarea identificatorului inițial.

33. Atributele setului de date denumiri geografice supuse înregistrării în SI RDG sunt elaborate de către Agenția Geodezie, Cartografie și Cadastru, în conformitate cu Regulamentul cu privire la normele de aplicare care stabilesc modalitățile tehnice de interoperabilitate și armonizare a seturilor și serviciilor de date spațiale, precum și termenul de implementare, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 683/2018.

Secțiunea a 4-a

Interacțiunea cu alte sisteme informaționale geografice și platforme electronice guvernamentale

34. Pentru preluarea altor seturi de date relevante procesului de evidență a denumirilor geografice, schimbul de date în cadrul SI RDG se asigură prin

platforma de interoperabilitate (MConnect) și prin servicii de rețea, în conformitate cu art. 8 și 9 din Legea nr. 254/2016 cu privire la infrastructura națională de date spațiale, cu următoarele sisteme informaționale geografice de stat:

- 34.1. geoportalul tematic „geodata.gov.md”;
- 34.2. geoportalul tematic „ecadastru.md”;
- 34.3. geoportalul infrastructurii naționale de date spațiale;
- 34.4. geoportalul tematic „Registrul de stat al unităților administrativ-teritoriale și al adreselor”;
- 34.5. alte sisteme informaționale geografice de stat.

35. În cazul necesității de a accesa date spațiale din alte sisteme informaționale geografice de stat, se vor utiliza serviciile de rețea disponibile, conform Regulamentului cu privire la normele de creare a serviciilor de rețea și termenul de implementare a acestora, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 737/2017.

36. SI RDG interacționează cu următoarele platforme și servicii electronice guvernamentale:

- 36.1. platforma tehnologică guvernamentală comună (MCloud) – pentru găzduirea sistemului;
- 36.2. platforma de interoperabilitate (MConnect) – pentru schimbul de date cu alte sisteme informaționale și registre de stat;
- 36.3. serviciul electronic guvernamental de autentificare și control al accesului (MPass) – pentru autentificarea și controlul accesului în cadrul SI RDG;
- 36.4. serviciul electronic guvernamental de jurnalizare (MLog) – pentru asigurarea evidenței evenimentelor produse în SI RDG;
- 36.5. serviciul electronic guvernamental de notificare electronică (MNotify) – pentru notificările de sistem;
- 36.6. serviciul electronic guvernamental integrat de semnătură electronică (MSign) – pentru semnarea documentelor electronice;
- 36.7. catalogul semantic – pentru evidența metadatelor ca resurse informaționale.

37. Posesorul și deținătorul SI RDG vor integra, în funcție de posibilitățile tehnologice și de necesități, alte sisteme informaționale instituite de către Guvern, care vor fi puse la dispoziția autorităților administrației publice centrale și locale.

Capitolul VIII

SPAȚIUL TEHNOLOGIC AL SI RDG

38. Arhitectura SI RDG este de tip multinivel, având cel puțin următoarele niveluri: baza de date spațială, logica de aplicație și interfața utilizatorului și principiile Agile. Utilizarea unei astfel de arhitecturi și aplicarea unor astfel de principii vor permite cuplarea redusă între componente, fiecare având responsabilități specializate. De asemenea, vor fi asigurate implementarea interactivă, operarea modificărilor și flexibilitatea în procesul de implementare.

39. SI RDG utilizează standarde deschise și este compatibil cu sistemele care utilizează atât standarde nonproprietary, cât și standarde deja existente.

40. Arhitectura complexului software, lista produselor software și a mijloacelor tehnice utilizate în cadrul SI RDG se determină de către posesor, în funcție de necesitățile identificate.

41. SI RDG va putea fi ușor extins pe verticală, prin adăugarea resurselor suplimentare, pentru a acomoda numărul necesar de utilizatori atât în regim normal de lucru, cât și în perioadele de suprasolicitare.

42. SI RDG este găzduit pe platforma tehnologică guvernamentală comună (MCloud) și este compatibil cu platforma de găzduire bazată pe tehnologii de tip container.

43. Sistemul de comunicații se bazează pe infrastructura și echipamentele rețelelor guvernamentale, care includ posibilitatea conectării la Internet.

44. Interfața de utilizare a SI RDG se adaptează automat la diverse rezoluții de afișare și este disponibilă în diferite limbi.

45. Interfața de utilizare a SI RDG se implementează folosind tehnologiile care vor asigura funcționarea serviciului pe dispozitivele mobile.

46. SI RDG este construit astfel încât să fie disponibil pentru înregistrare și pentru asigurarea accesului la informație prin servicii de rețea cu un regim de disponibilitate înaltă (24 de ore, 7 zile pe săptămână), în conformitate cu Regulamentul cu privire la normele de creare a serviciilor de rețea și termenul de implementare a acestora, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 737/2017.

Capitolul IX

ASIGURAREA SECURITĂȚII INFORMAȚIONALE A SI RDG

47. Securitatea informațională a SI RDG presupune protejarea acestuia la toate stadiile proceselor de creare, procesare, stocare și transmitere a setului de date denumiri geografice și a datelor spațiale, în scopul prevenirii oricăror acțiuni accidentale sau intenționate, cu caracter artificial sau natural, care au ca rezultat cauzarea prejudiciului posesorului și utilizatorilor resurselor, precum și infrastructurii informaționale.

48. Măsurile de protecție și de siguranță a datelor spațiale din SI RDG sunt parte integrantă a lucrărilor de mentenanță, de dezvoltare și de funcționare a SI RDG și se realizează permanent de către deținător, în conformitate cu Cerințele minime obligatorii de securitate cibernetică, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 201/2017.

49. Principalele pericole pentru securitatea informațională a SI RDG sunt:

- 49.1. colectarea și utilizarea ilegală a setului de date denumiri geografice;
- 49.2. încălcarea tehnologiei de selectare și de prelucrare a setului de date denumiri geografice și a datelor spațiale;
- 49.3. implementarea în produsele software și hardware a componentelor care realizează funcții neprevăzute în documentația aferentă acestora;
- 49.4. elaborarea și distribuirea programelor care afectează funcționarea normală a sistemelor informaționale geografice de stat și de comunicații electronice, precum și a sistemelor informaționale de securitate;
- 49.5. nimicirea, deteriorarea, suprimarea radioelectronică sau distrugerea mijloacelor și sistemelor de prelucrare a datelor spațiale și a comunicațiilor electronice;
- 49.6. influențarea sistemului cu parolă-cheie de protecție a sistemelor automatizate de prelucrare și de transmitere a datelor spațiale;
- 49.7. scurgerea informației prin canalele tehnice;
- 49.8. implementarea dispozitivelor electronice de interceptare a informației în mijloacele tehnice de prelucrare, de păstrare și de transmitere a datelor, utilizând sistemele de comunicații, precum și în încăperile de serviciu ale deținătorului;
- 49.9. nimicirea, deteriorarea, distrugerea sau sustragerea suporturilor de informație mecanice sau de alt tip;
- 49.10. utilizarea, la crearea și dezvoltarea infrastructurii informaționale de comunicații electronice, a tehnologiilor informaționale naționale și internaționale, a mijloacelor de protecție a informației și a mijloacelor de informatizare care nu sunt certificate;

49.11. accesul neautorizat la resursele informaționale din băncile și din bazele de date spațiale;

49.12. încălcarea restricțiilor legale privind răspândirea informației.

50. SI RDG asigură realizarea următoarelor obiective de securitate:

50.1. autentificarea – garantează că zonele restricționate ale SI RDG vor fi accesibile doar utilizatorilor cu o identitate verificată prin serviciul electronic guvernamental de autentificare și control al accesului (MPass). SI RDG va prelua rolurile utilizatorilor din serviciul electronic guvernamental menționat;

50.2. autorizarea – asigură că utilizatorii autentificați prin serviciul electronic guvernamental de autentificare și control al accesului (MPass) pot accesa serviciile și datele care corespund drepturilor lor de acces;

50.3. confidențialitatea – garantează că setul de date denumiri geografice stocat în SI RDG nu poate fi accesat de o parte terță neautorizată, în cazul în care aceste date sunt oferite doar utilizatorilor care dispun de credențiale;

50.4. integritatea – asigură că datele spațiale stocate în SI RDG nu au fost modificate sau alterate de o parte terță neautorizată;

50.5. nonrepudierea – garantează că datele spațiale stocate în SI RDG nu pot fi negate mai târziu.

51. Pentru atingerea obiectivelor de securitate, SI RDG dispune de mai multe mecanisme de securitate:

51.1. antivirus/antispam – soluții suplimentare care verifică și blochează fișierele malițioase încărcate în sistem, adăugând un nivel suplimentar de securitate la măsurile generale oferite de platforma (MCloud);

51.2. sistem de detectare a intruziunilor – sistem de detectare a accesului neautorizat la nivelul componentelor de sistem ale SI RDG;

51.3. comunicare sigură (transferuri de date spațiale) între serverele web și utilizatori – schimbul de informații confidențiale este securizat;

51.4. backup sistematic al datelor spațiale păstrate – permite recuperarea rapidă și fiabilă a datelor spațiale în caz de incident care a dus la pierderea sau deteriorarea acestora;

51.5. utilizarea datelor spațiale din SI RDG – se asigură prin servicii de rețea pentru vizualizare și descărcare, în conformitate cu Regulamentul cu privire la normele de creare a serviciilor de rețea și termenul de implementare a acestora, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 737/2017;

51.6. instrument de înregistrare a evenimentelor de audit – toate activitățile desfășurate de către registratori, indiferent dacă au succes sau nu (de exemplu, conectările încercate, dar nereușite), se monitorizează prin jurnalizarea evenimentelor produse în SI RDG, inclusiv prin utilizarea serviciului MLog, aplicându-se un mecanism de înregistrări de audit dublu (intern, prin intermediul instrumentului de înregistrare al SI RDG, și extern, prin intermediul serviciului MLog).

52. Utilizatorii vor putea accesa în SI RDG exclusiv blocurile funcționale publice ale setului de date denumiri geografice.

53. Posesorul SI RDG este responsabil de stabilirea politicilor de securitate informațională și a datelor spațiale stocate în cadrul acestuia, în conformitate cu cadrul normativ aplicabil, iar deținătorul implementează și realizează politica de securitate informațională pentru asigurarea conformității cu reglementările, standardele și normele generale stabilite în domeniul securității informaționale.

Capitolul X ÎNCHEIERE

54. Prezentul Concept al SI RDG conține descrierea principalelor aspecte organizatoriale, metodologice și tehnologice în conformitate cu care va fi concepută și implementată soluția tehnică necesară să asigure înregistrarea și evidența setului de date denumiri geografice.

55. SI RDG va permite examinarea și utilizarea setului de date denumiri geografice prin servicii de rețea, care vor fi descrise pe geoportalul infrastructurii naționale de date spațiale.

56. SI RDG va asigura interoperabilitatea cu alte geoportaluri tematice și va sprijini procesul de luare a deciziilor corecte atât la nivel central, cât și la nivel local.

57. În scopul asigurării interoperabilității și facilitării schimbului de date cu alte sisteme și resurse informaționale de stat, Agenția Geodezie, Cartografie și Cadastru va înregistra activele semantice utilizate în Sistemul informațional „Catalogul semantic”.

NOTA DE FUNDAMENTARE

la proiectul de Hotărâre a Guvernului pentru aprobarea Conceptului Sistemului informațional „Registrul denumirilor geografice”

1. Denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ
<p>Proiectul de Hotărâre a Guvernului pentru aprobarea Conceptului Sistemului Informațional „Registrul denumirilor geografice” (SI RDG) este elaborat de către Agenția Geodezie, Cartografie și Cadastru (AGCC).</p> <p>Proiectul a fost prezentat spre coordonare prealabilă Agenției de Guvernare Electronică.</p>
2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ
<p>2.1. Temeiul legal sau, după caz, sursa proiectului actului normativ</p> <p>În temeiul art. 16 din Legea nr. 71/2007 cu privire la registre (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2007, nr. 70-73, art. 314), cu modificările ulterioare, și al art. 22 lit. d) din Legea nr. 467/2003 cu privire la informatizare și la resursele informaționale de stat (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2004, nr. 6-12, art. 44), cu modificările ulterioare, și al art. (4) lit. e) din Legea nr.103/2024 cu privire la denumirile geografice, (publicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, nr. 209-212 art. 301).</p>
<p>2.2. Descrierea situației actuale și a problemelor care impun intervenția, inclusiv a cadrului normativ aplicabil și a deficiențelor/lacunelor normative.</p> <p>În prezent, gestionarea denumirilor geografice din Republica Moldova este caracterizată de lipsa unui cadru normativ și a unui sistem centralizat, ceea ce a generat elaborarea proiectului de hotărâre a Guvernului.</p> <p>Proiectul propus urmărește soluționarea acestor probleme prin instituire a SI RDG, care va oferi un cadru normativ și tehnologic pentru colectarea, standardizarea, partajarea și protejarea denumirilor geografice. Sistemul va contribui la creșterea eficienței administrative, la alinierea cu cerințele internaționale și la promovarea patrimoniului cultural și istoric al Republicii Moldova.</p> <p>Republica Moldova s-a angajat să implementeze Directiva Uniunii Europene INSPIRE, însă lipsa unui sistem unitar pentru gestionarea denumirilor geografice împiedică alinierea la cerințele internaționale de interoperabilitate și standardizare a datelor spațiale, ceea ce a dus la necesitatea de a crea un sistem care va integra un registru centralizat al denumirilor geografice și a unor mecanisme clare de protecție și promovare a acestora.</p>
3. Obiectivele urmărite și soluțiile propuse
<p>3.1. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi</p> <p>Proiectul are ca scop crearea cadrului juridic, tehnologic și administrativ pentru implementarea eficientă a unui sistem informațional centralizat și uniform de administrare a tuturor denumirilor geografice oficiale și tradiționale din Republica Moldova, care ar asigura accesibilitatea, exactitatea și actualitatea denumirilor geografice, contribuind astfel la dezvoltarea socio-economică și protecția patrimoniului cultural.</p> <p>Obiectivele Hotărârii includ:</p> <ul style="list-style-type: none">
- Standardizarea denumirilor geografice, prin crearea unui Registru unitar de înregistrare și actualizare a denumirilor geografice la nivel național, în conformitate cu cadrul normativ național și normele internaționale.
- Asigurarea accesibilității datelor, prin dezvoltarea unei platforme digitale, care să permită entităților publice, private și cetățenilor accesul la datele spațiale privind denumirile geografice actualizate și verificate.
- Facilitarea colaborării și schimbului de date între diferite entități publice, organizații și alte părți interesate în utilizarea denumirilor geografice.
- Protecția patrimoniului cultural și asigurarea păstrării și promovării denumirilor geografice tradiționale și istorice, în vederea conservării identității naționale.

Proiectul hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea Conceptului Sistemului informațional „Registrul denumirilor geografice” cuprinde 56 puncte, care prevăd spațiul funcțional, structura organizațională, spațiul informațional, spațiul tehnologic al sistemului.

3.2. Opțiunile alternative analizate și motivele pentru care acestea nu au fost luate în considerare

Nu se aplică.

4. Analiza impactului de reglementare

4.1. Impactul asupra sectorului public

Implementarea SI RDG va aduce beneficii semnificative sectorului public prin centralizarea și standardizarea denumirilor geografice, autoritățile publice vor avea la dispoziție un instrument eficient pentru gestionarea datelor. Aceasta va reduce timpul și resursele necesare pentru verificarea și actualizarea informațiilor despre denumirile geografice.

SI RDG va facilita schimbul de informații între entități, prin interoperabilitatea sistemului cu alte sisteme informaționale de stat, prin servicii de rețea și prin platforma de interoperabilitate MConnect. Crearea unui registru unic va elimina nevoia de gestionare a datelor duplicate, ceea ce va optimiza utilizarea resurselor și va crește acuratețea informațiilor.

4.2. Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative

În scopul implementării prezentei hotărâri, AGCC a înaintat Ministerului Finanțelor propuneri de buget, în sumă de 200,0 mii lei care sunt prevăzuți în conformitate cu prevederile Legii finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr.181/2014, și în Cadrul bugetar pe termen mediu pe anii 2025-2027 aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 562 din 7 august 2024.

Posesorul SI RDG urmează să estimeze și să prezinte Instituției Publice „Serviciul Tehnologia Informației și Securitate Cibernetică” resursele TI necesare pentru găzduirea SI RDG pe platforma tehnologică guvernamentală comună (MCloud), în conformitate cu Hotărârea Guvernului nr. 128/2014 privind platforma tehnologică guvernamentală comună (MCloud). În baza estimărilor se vor planifica și se vor aloca resursele TI necesare. Urmare a dării în exploatare a SI RDG, Posesorul va încheia cu Administratorul tehnic, Acordul privind administrarea tehnică și menținerea SI RDG, care va include activitățile minime privind administrarea tehnică și menținerea SI RDG, precum și volumul acestora. În baza Acordului vor fi estimate cheltuielile pentru administrarea tehnică a SI RDG care urmează a fi acoperite din bugetul de stat, prin intermediul granturilor oferite Instituției Publice „Serviciul Tehnologia Informației și Securitate Cibernetică”, de către fondator.

4.3. Impactul asupra sectorului privat

SI RDG va deveni un suport tehnic pentru sectorul privat, prin digitalizarea și centralizarea datelor despre denumirile geografice.

Integrarea cu alte sisteme informaționale va facilita schimbul de date, și va încuraja sectorul privat să se implice în proiecte bazate pe date spațiale, reducând timpul și costurile pentru colectarea datelor proprii.

4.4. Impactul social

4.4.1. Impactul asupra datelor cu caracter personal

Protejarea datelor cu caracter personal va fi realizată în conformitate cu reglementările existente. Toate activitățile privind colectarea, procesarea și stocarea datelor vor respecta prevederile Legii nr. 133/2011 privind protecția datelor cu caracter personal. Jurnalizarea evenimentelor în sistem va asigura transparența și controlul utilizării datelor, reducând riscul de acces neautorizat sau utilizare abuzivă.

4.4.2. Impactul asupra echității și egalității de gen

Nu este aplicabil.

4.5. Impactul asupra mediului

Implementarea SI RDG va facilita accesul la date spațiale precise și va sprijini inițiativele de protecție a mediului și utilizarea eficientă a resurselor naturale. Acest sistem centralizat va elimina

suprapunerile și discrepanțele din datele spațiale, reducând erorile care pot afecta inițiativele de conservare a mediului.
4.6. Alte impacturi și informații relevante
Nu este aplicabil.
5. Compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE
5.1. Măsuri normative necesare pentru transpunerea actelor juridice ale UE în legislația națională Nu este aplicabil
5.2. Măsuri normative care urmăresc crearea cadrului juridic intern necesar pentru implementarea legislației UE Nu este aplicabil.
6. Avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ
În scopul respectării prevederilor Legii nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional, proiectul Hotărârii Guvernului poate fi accesat pe pagina web oficială a Agenției Geodezie, Cartografie și Cadastru, www.agcc.gov.md , la directoriul <i>Transparența decizională</i> , secțiunea <i>Proiecte de acte normative</i> . Totodată, anunțul privind inițierea procesului de elaborare a proiectului hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea Conceptului Sistemului Informațional „Registrul denumirilor geografice”, a fost plasat pe platforma particip.gov.md (https://particip.gov.md/ro/document/stages/anunt-privind-initierea-procesului-de-elaborare-a-proiectului-hotararii-guvernului-cu-privire-la-aprobarea-conceptului-sistemului-informatiional-registrul-denumirilor-geografice/13663) Proiectul a fost avizat prealabil cu Agenția de Guvernare Electronică.
7. Concluziile expertizelor
Nu este aplicabil
8. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent
SI RDG va reprezenta instrumentul principal pentru implementarea legii nr.103/2024 cu privire la denumirile geografice, asigurând evidența și protecția denumirilor geografice. Pentru elaborarea actului normativ au fost luate în considerare prevederile Legii nr. 778/2001 cu privire la geodezie, cartografie și geoinformatică, Legii nr. 254/2016 cu privire la infrastructura națională de date spațiale, Legii nr. 467/2003 cu privire la informatizarea și la resursele informaționale de stat, Hotărârii de Guvern nr. 458/2017 pentru aprobarea responsabilităților entităților publice privind seturile de date spațiale, Hotărârii de Guvern nr. 254/2018 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la normele de partajare a seturilor de date spațiale și a serviciilor aferente între entitățile publice și terți, Hotărârii Guvernului nr. 683/2018 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la normele de aplicare care stabilesc modalitățile tehnice de interoperabilitate și armonizare a seturilor și serviciilor de date spațiale, precum și termenul de implementare, Hotărârii Guvernului nr. 414/2018 cu privire la măsurile de consolidare a centrelor de date în sectorul public și de raționalizare a administrării sistemelor informaționale de stat și altele menționate în proiect.
9. Măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ
Pentru a fi implementate prevederile proiectului de hotărâre de Guvern, este necesar de a se elabora tot pachetul de documente relevant precum ar fi, elaborarea caietului de sarcini al sistemului informațional, care include cerințele funcționale și tehnice. Elaborarea și aprobarea regulamentului resursei informaționale, care să cuprindă: reglementări privind drepturile și obligațiile subiecților raporturilor juridice aferente creării și ținerii resursei informaționale; modalitatea de ținere a resursei informaționale; procedura de înregistrare, modificare, completare și radiere a datelor; procedura de interacțiune cu furnizorii de date; măsuri privind asigurarea securității resursei informaționale.

Director general

Ivan DANII

SINTEZA

proiectului Hotărârii Guvernului pentru aprobarea Conceptului Sistemului informațional „Registrul denumirilor geografice”

Participantul la avizare, consultare publică, expertizare	Nr. crt.	Conținutul obiecției, propunerii, recomandării, concluziei	Argumentarea autorului proiectului
Avizare prealabilă			
Agenția de Guvernare Electronică (aviz nr. 3007 – 232– din 03 decembrie 2024)	1.	La proiectul de hotărâre: Pentru a corespunde prevederilor art. 22 lit. d) din Legea nr. 467/2003 cu privire la informatizare și la resursele informaționale de stat, precum și art. 2 și art. 4, alin. (2), lit. e) din Legea nr. 103/2024 cu privire la denumirile geografice, denumirea proiectului hotărârii Guvernului urmează a fi modificată și redată după cum urmează: <i>„Pentru aprobarea Conceptului Sistemului informațional „Registrul denumirilor geografice”.</i>	Se acceptă
	2.	La proiectul Conceptului Sistemului informațional „Registrul denumirilor geografice”: Recomandăm reevaluarea necesității includerii la pct. 4 a definiției „Denumire geografică oficială”, or aceasta este oferită deja de art. 2 din Legea nr. 103/2024 cu privire la denumirile geografice.	Se acceptă
	3.	Considerăm necesar de completat Capitolul II cu trimiteri și la alte acte normative din domeniul e-Transformării guvernării, care reglementează utilizarea în spațiul tehnologic a unui sistem informațional nou a unor sisteme informaționale partajate, funcționalitățile cărora, în opinia noastră, ar urma să fie reutilizate la dezvoltarea Sistemului informațional „Registrul denumirilor geografice”, și anume: 1) Regulamentul privind modul de ținere a Registrului format de Sistemul informațional „Catalogul semantic”, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.323/2021.	Se acceptă
		2) Hotărârea Guvernului nr. 153/2021 pentru aprobarea Conceptului Sistemului informațional „Registrul resurselor și sistemelor informaționale de stat” și a Regulamentului privind	Se acceptă

		modul de ținere a Registrului resurselor și sistemelor informaționale de stat.	
4.		Considerăm necesară revizuirea pct. 33 din Capitolul VI și redarea acestuia prin prisma prevederilor art. 8 alin. (3) din Legea nr. 254/2016 cu privire la infrastructura națională de date spațiale, precum și a prevederilor pct. 4 din Hotărârea Guvernului nr. 211/2019 privind platforma de interoperabilitate (MConnect), conform cărora, schimbul de date (în speță - preluarea seturilor de date spațiale relevante procesului de evidență a denumirilor geografice), va fi utilizată, ca primă opțiune, platforma de interoperabilitate (MConnect).	Se acceptă
5.		Tot cu referire la Capitolul VI , ținând cont de scenariile descrise și documentele ce urmează a fi generate prin intermediul SI RDG, dar și pentru asigurarea conformării la cadrul de reglementare aferent reutilizării serviciilor și platformelor electronice guvernamentale (pct.4 sbp.1) din Hotărârea Guvernului nr. 128/2014 privind platforma tehnologică guvernamentală comună (MCloud), pct. 4 sbp. 7) din Hotărârea Guvernului nr. 211/2019 privind platforma de interoperabilitate (MConnect), pct. 4 sbp. 1) din Hotărârea Guvernului nr. 405/2014 privind serviciul electronic guvernamental integrat de semnătură electronică (MSign), considerăm necesară revizuirea pct. 35 și expunerea acestuia în următoarea redacție: <i>„35. SI RDG va interacționa cu următoarele platforme și servicii electronice guvernamentale:</i> 1) <i>platforma tehnologică guvernamentală comună (MCloud) – pentru găzduirea sistemului;</i> 2) <i>platforma de interoperabilitate (MConnect) – pentru schimbul de date cu alte sisteme informaționale și registre de stat;</i> 3) <i>serviciul electronic guvernamental de autentificare și control al accesului (MPass) – pentru autentificarea și controlul accesului în cadrul SI RDG;</i>	Se acceptă

	<p>4) <i>serviciul electronic guvernamental de jurnalizare (MLog) – pentru asigurarea evidenței evenimentelor produse în SI RDG;</i></p> <p>5) <i>serviciul electronic guvernamental de notificare electronică (MNotify) – pentru notificările de sistem;</i></p> <p>6) <i>serviciul electronic guvernamental integrat de semnătură electronică (MSign) – pentru semnarea documentelor electronice;</i></p> <p>7) <i>catalogul semantic – pentru evidența metadatelor ca resurse informaționale.”</i></p>	
6.	<p>Pentru a exclude neclaritățile legate de utilizarea exclusivă a serviciului electronic guvernamental de autentificare și control al accesului (MPass), sbp. 48.1 și sbp. 48.2 din Capitolul VIII urmează a fi redactate după cum urmează:</p> <p><i>„48.1 autentificarea – garantează că zonele restricționate ale SI EDG vor fi accesibile doar utilizatorilor cu o identitate verificată prin serviciul electronic guvernamental de autentificare și control al accesului (MPass). Rolurile utilizatorilor în SI RDG vor fi gestionate prin intermediul serviciului MPass. SI RDG va prelua rolurile utilizatorilor din serviciul electronic guvernamental de autentificare și control al accesului (MPass).</i></p>	Se acceptă
	<p><i>48.2 autorizarea – garantează că utilizatorii autentificați prin serviciul electronic guvernamental de autentificare și control al accesului (MPass) pot accesa serviciile și datele care corespund drepturilor lor de acces.”</i></p>	Se acceptă
7.	<p>În corelare cu pct.4 din sbp.1) și 2) din Hotărârea Guvernului nr.323/2021 pentru aprobarea Conceptului Sistemului informațional „Catalogul semantic” și a Regulamentului privind modul de ținere a Registrului format de Sistemului informațional „Catalogul semantic”, Capitolul IX se va completa cu următoarea normă:</p> <p><i>„În scopul asigurării interoperabilității și a schimbului de date cu alte sisteme și resurse informaționale de stat, Agenția Geodezie, Cartografie și Cadastru înregistrează activele</i></p>	Se acceptă

		<i>semantice utilizate în Sistemul informațional „Catalogul semantic.”.</i>	
Scrisoarea Cancelariei de Stat nr. 18-69-13831 din 16 decembrie 2024 (număr unic 1112/AGCC/2024)			
Ministerul Culturii (aviz nr. 04/1-09/3882 din 20 decembrie 2024)	1.	În limita competențelor, comunică lipsă de obiecții și propuneri.	Se ia act
Agenția de Governare Electronică (aviz nr. 3007 – 254– din 23 decembrie 2024)	1.	În concordanță cu art.2 și art.4 alin.(2), lit.e) din Legea nr.103/2024 cu privire la denumirile geografice, denumirea proiectului hotărârii Guvernului propunem de modificat și redat cu utilizarea corectă a literelor majuscule în denumirea sistemului informațional al cărui concept se aprobă, după cum urmează: „Pentru aprobarea Conceptului Sistemului informațional „Registrul denumirilor geografice”.	Se acceptă
	2.	La pct.16 din proiectul de Concept de specificat concret autoritatea administrativă sau, după caz, o altă entitate publică care va deține calitatea de deținător al SI „Registrul denumirilor geografice”. În acest context, considerăm oportun să menționăm că, în cadrul normativ care reglementează domeniul geodeziei, cartografiei și geoinformaticii, nu a fost stabilită expres o autoritate administrativă/autoritate publică cu competențe de implementare a politicilor în domeniu.	Se acceptă Modificările au fost efectuate în proiect în corespundere cu propunerile expuse.
Ministerul Mediului (aviz nr. 12/2-07/3652 din 27 decembrie 2024)	1.	În limita competențelor funcționale, comunică lipsă de obiecții și propuneri.	Se ia act
Ministerul Afacerilor Interne (aviz nr. 44/30-5012 din 27 decembrie 2024)	1.	În limita competențelor atribuite, comunică susținerea acestuia, fără obiecții și propuneri.	Se ia act
Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale (aviz nr. 21-6867 din 31 decembrie 2024)	1.	În limita competențelor legale, comunicăm lipsa de obiecții și propuneri conceptuale.	Se ia act
	2.	Sub aspect tehnico-legislativ, se propune ajustarea denumirii proiectului, în conformitate cu prevederile art. 42 alin. (2) al Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative, urmând a fi	Se ia act Modificările au fost ajustate în corespundere cu avizul Agenției de Governare Electronică.

		reflectat faptul instituirii Sistemului informațional “Registrul denumirilor geografice”	
Serviciul Tehnologia Informației și Securitate Cibernetică (aviz nr. 1.4/1869/24 din 31 decembrie 2024)	1.	Cu referire la proiectul de Concept: La pct. 17, cuvântul „SISGRDG” se va substitui cu sintagma “SI RDG”;	Se acceptă
	2.	Pct. 41, după cuvântul (MCloud), se va completa cu următorul text: “și este compatibil cu platforma de găzduire bazată pe tehnologii de tip container.”;	Se acceptă
	3.	La pct. 48, subpct. 48.8, se va specifica cu exactitate la care administrator se face referire, în scopul evitării creării confuziei;	Se acceptă
	4.	La pct. 50, subpct. 50.1, se va revizui necesitatea păstrării noțiunii de “perete de protecție (firewall)” ținând cont de faptul că aceasta se regăsește în pct. 5 din Cerințele minime obligatorii de securitate cibernetică aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 201/2017 și care se referă la platforma tehnologică guvernamentală comună (MCloud), ce este deja reglementată de actele normative în materie de administrare tehnică și menținere a resurselor și sistemelor informaționale de stat.	Se acceptă
	5.	Noțiunea de la pct. 50, subpct. 50.2, se va reda în felul următor: „antivirus/antispam – soluții suplimentare care verifică și blochează fișierele malițioase încărcate în sistem, adăugând un nivel suplimentar de securitate la măsurile generale oferite de platforma MCloud.”. Această clarificare subliniază că soluțiile antivirus și antispam sunt complementare măsurilor de securitate ale MCloud, care asigură securitatea infrastructurii, dar nu verifică direct fișierele încărcate.	Se acceptă
	6.	Referitor la Nota de fundamentare: Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative urmează a fi completat cu următoarele: “Posesorul SI RDG urmează să estimeze și să prezinte Instituției Publice „Serviciul Tehnologia Informației și Securitate Cibernetică” resursele TI necesare pentru găzduirea SI RDG pe platforma tehnologică guvernamentală comună (MCloud), în conformitate cu Hotărârea Guvernului nr. 128/2014 privind platforma	Se acceptă

		tehnologică guvernamentală comună (MCloud). În baza estimărilor se vor planifica și se vor aloca resursele TI necesare. Urmare a dării în exploatare a SI RDG, Posesorul va încheia cu Administratorul tehnic, Acordul privind administrarea tehnică și	
		menținerea SI RDG, care va include activitățile minime privind administrarea tehnică și menținerea SI RDG, precum și volumul acestora. În baza Acordului vor fi estimate cheltuielile pentru administrarea tehnică a SI RDG care urmează a fi acoperite din bugetul de stat, prin intermediul granturilor oferite Instituției Publice „Serviciul Tehnologia Informației și Securitate Cibernetică”, de către fondator.”.	
Ministerul Finanțelor (aviz nr. 07/5-03/1/1 din 03 ianuarie 2025)	1.	În limita funcționale, comunică lipsa obiecțiilor.	Se ia act
Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare (aviz nr. 21-03/1 din 03 ianuarie 2025)	1.	În limita competențelor, comunică lipsă de obiecții și propuneri.	Se ia act
Biroul Național de Statistică (aviz nr. 09-05/2 din 06 ianuarie 2025)	1.	În limita competențelor, comunică lipsă de obiecții și propuneri.	Se ia act
Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării (aviz nr. 13/2-50 din 10 ianuarie 2025)	1.	Cu referire la proiectul Conceptului Sistemului informațional „Registrul Denumirilor Geografice” În scopul aducerii proiectului în concordanță cu cerințele Anexei nr.3 la Reglementarea tehnică „Procesele ciclului de viață al software-ului” RT 38370656- 002:2006, aprobată prin Ordinul MDI nr. 78/2006 și art. 7 ⁶ , alin. (2), lit. c) al Legii nr. 467/2003, la Capitolul III din proiect se recomandă introducerea funcțiilor de bază privind: formarea bazei de date a SI RDG (luarea în evidență primară, care constă în atribuirea identificadorului unic obiectului de evidență și introducerea în baza de date a volumului stabilit de date, actualizarea datelor, scoaterea din evidență, care nu presupune excluderea fizică a datelor din registru, ci doar schimbarea statutului acestora); organizarea suportului informațional; asigurarea securității și protecției	Se acceptă parțial Modificările au fost efectuate în proiect în corespundere cu propunerile expuse, deoarece recomandările propuse nu se regăsesc în stipulările normative evocate.

		informațiilor; asigurarea calității informației; asigurarea multilaterală a funcționării SI.	
	2.	La Capitolul IV „Structura organizațională a SI RDG”- conform prevederilor art.7 alin.(2), lit. e) al Legii nr.467/2003 cu privire la informatizare și la resursele informaționale de stat, utilizatorii sistemului informațional sunt subiecți ai raporturilor juridice în domeniul utilizării sistemelor informaționale de stat. Întru conformarea normelor proiectului la stipulările normative evocate, se impune inserarea prevederilor privind utilizatorii SI RDG. Totodată, la pct.16 necesită a fi specificată denumirea autorității administrative desemnate în calitate de Deținător al SI RDG.	Se acceptă Modificările au fost incluse în proiect.
	3.	Capitolul VI „Spațiul informațional al SI RDG” necesită a fi reformulat și completat conform cerințelor RT 38370656-002:2006, cu specificarea clară a obiectelor informaționale proprii ale SI RDG și a atributelor acestora, structurate logic conform destinației SI RDG. Totodată, pentru un spor de precizie normativă, urmează a fi expres menționate obiectele informaționale preluate din alte sisteme informaționale de stat.	Se acceptă Modificările au fost efectuate în proiect și totodată proiectul a fost completat cu un subpunct nou.
Expertizare			
Centrul Național Anticorupție (aviz nr. 06/2/877 din 20 ianuarie 2025)	1.	Conform art.28 alin.(2) lit.g) din Legea nr.82/2017, „Agenții publici și entitățile publice cu drept de inițiativă legislativă, alte entități publice care elaborează și promovează proiecte de acte legislative și normative [...], precum și Secretariatul Parlamentului, în cazul inițiativelor legislative ale deputaților, au obligația de a supune expertizei anticorupție proiectele de acte, cu excepția actelor prin care se aprobă conceptele sistemelor informaționale.” Potrivit art.7/6 alin.(2) lit.a) din Legea nr.467/2003 cu privire la informatizare și la resursele informaționale de stat, conceptul sistemului informațional care definește spațiul funcțional, structura organizatorică, spațiul informațional, spațiul tehnologic, securitatea sistemului informațional și protecția informației, reprezintă documentul sistemelor și resurselor informaționale de stat. Prin urmare,	Se ia act

		subliniem că, potrivit prevederilor art.28 alin.(2) lit.g) din Legea integrității nr.82/2017, corelat cu art.36 din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative, proiectul prenotat este exceptat de la realizarea expertizei anticorupție.	
Ministerul Afacerilor Interne (aviz nr. 30/214 din 23 ianuarie 2025)	1.	În limita competențelor atribuite, comunică susținerea acestuia, fără obiecții și propuneri.	Se ia act
Biroul Național de Statistică (aviz nr. 09-05/3 din 29 ianuarie 2025)	1.	În limita competențelor, comunică lipsă de obiecții și propuneri.	Se ia act
Ministerul Justiției (raport de expertiză nr. 04/2-1018 din 31 ianuarie 2025)	1.	Pe plan redacțional, sub aspectul respectării normelor de tehnică legislativă, sunt de semnalat următoarele observații și sugestii: La proiectul hotărârii: În clauza de adoptare, la indicarea sursei de publicare a <i>Legii nr. 103/2024 cu privire la denumirile geografice</i> , cuvintele „publicată în” se vor exclude ca fiind excedente, iar după cuvântul „Moldova” se va completa cu textul „, 2024,”.	Se acceptă
	2.	Cu referire la proiectul Conceptului: La capitolul „Introducere” textul „Legea 103/2024 cu privire la denumiri geografice” se va substitui cu textul „Legea nr. 103/2024 cu privire la denumirile geografice”, în scopul indicării corecte a denumirii legii enunțate. Totodată, capitolul enunțat urmează a fi numerotat.	Se acceptă
	3.	Pct. 4 , după cuvântul „Conceptului” se va completa cu textul „Sistemului informațional geografic de stat „Geoportalul tematic pentru datele spațiale ale Agenției Geodezie, Cartografie și Cadastru”,”, în vederea precizării normei.	Se acceptă
	4.	La Capitolul II: Enumerarea actelor normative se va reda în ordine cronologică. La sbp. 8.2 referința normativă se va expune în următoarea redacție: „Legea nr. 778/2001 cu privire la geodezie, cartografie și geoinformatică”.	Se acceptă

5.	La sbp. 8.3 denumirea actului normativ se va completa cu textul „(FNDG)”.	Se acceptă
6.	La sbp. 9.21 cuvântul „ministerului” se va substitui cu cuvântul „ministrului”, ținând cont de prevederile art. 11 alin. (1) lit. k) din <i>Legea nr. 98/2012 privind administrația publică centrală de specialitate</i> , potrivit căreia 2 conducerea ministerului este exercitată de către ministru, care emite în mod unipersonal ordine în limitele competenței sale.	Se acceptă
7.	Pct. 10 , care prevede „Armonizarea domeniului la legislația UE”, se va omite din proiect, întrucât nu constituie expres cadrul normativ-juridic al sistemului național.	Se acceptă
8.	Cu referire la sbp. 12.1 , se va concretiza conturul menționat, în scopul delimitării acestuia de conturul indicat la sbp. 12.2 .	Se acceptă
9.	La pct. 17 se va exclude textul „din cap.V” ca fiind excedent.	Se acceptă
10.	La pct. 19 și 20 referințele la autoritățile publice centrale și locale se vor substitui cu referințele la autoritățile administrației publice centrale și locale (a se vedea <i>Legea nr. 98/2012 privind administrația publică centrală de specialitate</i> și <i>Legea nr. 436/2006 pri-vind administrația publică locală</i>).	Se acceptă
11.	La pct. 24.4 se va indica denumirea <i>Legii nr. 254/2016</i> , după cum urmează: „cu privire la infrastructura națională de date spațiale”	Se acceptă
12.	La pct. 31 și 32 remarcăm că, secțiunea reprezintă element de structură complex, motiv pentru care nu poate fi constituită dintr-un singur punct.	Se ia act
13.	Sbp. 31.1 se va renumera ca pct. 32, întrucât stabilește o normă distinctă de cea prevăzută la pct. 31. Astfel, se vor renumera toate punctele ce succed punctul respectiv.	Se acceptă
14.	Dat fiind faptul că, în conformitate cu pct. 15 și 16 din proiect, posesorul și deținătorul sistemului sunt subiecți diferiți, la pct. 52 se vor delimita competențele acestora în vederea asigurării securității informaționale. Spre exemplu, posesorul SI RDG este responsabil de stabilirea politicilor de securitate informațională și a datelor spațiale de pe acesta în conformitate cu cadrul normativ, iar deținătorul implementează și realizează politica de	Se acceptă

		securitate informațională pentru asigurarea conformității cu regulile, standardele și normele generale stabilite în domeniul securității informaționale.	
--	--	--	--

Director general

Ivan DANII